

RECEB AYININ ÖZELLİKLERİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

B'ismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîren tayyiben mübâreken fîh... Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayri halkihî seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn... Emmâ ba'd.

a. Receb Ayında Tutulan Orucun Mükâfâtı

Muhterem kardeşlerim!

Peygamber SAS Efendimiz, *Râmûzü'l-Ehâdis*'in 288. sayfasının 13. hadis-i şerifinde bize nakle edildiğine göre, Receb ayı hakkında buyurmuşlar ki:¹

رَجَبُ شَهْرٌ عَظِيمٌ، يُضَاعَفُ اللهُ فِيهِ الْحَسَنَاتِ؛

فَمَنْ صَامَ يَوْمًا مِنْ

رَجَبٍ فَكَأَنَّمَا صَامَ سَنَةً، وَمَنْ صَامَ مِنْهُ سَبْعَةَ

أَيَّامٍ غُلِقَتْ عَنْهُ أَبْوَابُ

جَهَنَّمَ، وَمَنْ صَامَ مِنْهُ ثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ فَتِحَتْ

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.69, no:5538; Saîd ibn-i Râşid RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.12, s.558, no:35168; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIII, s.110, no:12683.

لَهُ ثَمَانِيَةٌ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ

وَمَنْ صَامَ مِنْهُ عَشْرَةَ أَيَّامٍ لَمْ يَسْأَلِ اللَّهَ شَيْئًا إِلَّا
أَعْطَاهُ، وَمَنْ صَامَ

مِنْهُ خَمْسَةَ عَشَرَ يَوْمًا نَادَى مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ:
قَدْ غُفِرَ لَكَ مَا مَضَى

فَاسْتَأْنَفَ الْعَمَلَ، وَمَنْ زَادَ زَادَهُ اللَّهُ. وَفِي رَجَبٍ
حَمَلَ اللَّهُ نُوحًا فِي

السَّفِينَةِ فَصَامَ رَجَبٌ، وَأَمَرَ مَنْ مَعَهُ
أَنْ يَصُومُوا. فَجَرَتْ بِهِمْ

السَّفِينَةُ سِتَّةَ أَشْهُرٍ آخِرُ ذَلِكَ يَوْمٌ عَاشُورَاءِ
أَهْبَطَ عَلَى الْجُودِيِّ فَصَامَ

نُوحٌ وَمَنْ مَعَهُ وَالْوُحُوشِ شَكَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ. وَفِي
يَوْمٍ عَاشُورَاءِ فَلَقَ

اللَّهُ الْبَحْرَ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ، وَفِي يَوْمٍ عَاشُورَاءِ

تَابَ اللهُ عَلَى آدَمَ، وَعَلَى

مَدِينَةَ يُونُسَ، وَفِيهِ وُلِدَ إِبْرَاهِيمُ

(طب. عن سعيد بن أبي راشد)

RE. 288/13 (*Recebü şehrün azîmün*) “Receb muazzam bir aydır, ulu bir aydır, büyük bir aydır. (*Yudàifu'llàhu fîhi'l-hasenât*) Allah CC bu ayda yapılan haseneleri, iyilikleri, ibadetleri kat kat mükâfatlandırır; katlandırır, çoğaltır. (*Femen sàme yevmen min recebin fekeennemâ sàme seneten*) Kim Receb’de bir gün oruç tutarsa, sanki bütün sene oruç tutmuş gibi mükâfat alır.

(*Ve men sàme minhü seb’ate eyyâmin*) Receb ayında yedi gün oruç tutana, (*gullikat anhu ebvâbü cehenneme*) cehennemin yedi kapısı kapanır. (*Ve men sàme minhü semâniyete eyyâmin*) Receb ayı içinde kim sekiz gün oruç tutarsa, (*fütihat lehû semâniyetü ebvâbi'l-cenneh*) sekiz cennetin kapıları o mübarek kula, o oruçlu kula açılır.

(*Ve men sàme minhu aşerete eyyâmin*) On güne ulaşırsa tuttuğu oruçlar, (*lem yes’eli’llâhe şey’en illâ a’tàhu*) Allah’tan ne dilerse, ne isterse, ne murad ederse, Allah istediğini ona ihsân eder.

(*Ve men sàme minhü hamsete aşere eyyâmen*) On beş gün oruç tutmağa muvaffak olursa; (*nâdâ münâdin mine’s-semâi kad gufira leke*) gökten bir melek, ‘Sen muhakkak ki Allah’ın

mağfiretine erdin, affolundun!’ diye ona seslenir. (*Mâ madà*) Yâni geçmiş günahların, şimdiye kadar işlediğin günahlar mağfiret olunur diye müjdelenir. (*Feste’nifi’l-amele*) ‘Hadi geçmiş günahların affoldu, o halde işe yeniden başla! Yâni, dikkat et, günahlara düşmeden, defterin temizlendiğine göre bir daha kirlenmeden, günahlarla karalanmadan öyle yaşa!’ denilir.

(*Ve men zâde zâde’llâh*) Daha fazla oruç tutana da Allah’ın mükâfatı daha ziyade olur.

(*Ve fî receb, hamela’llâhu nûhan fi’s-sefîneh*) Receb ayınının geçmiş mâzisinde de çok şâyân-ı şükran hadiseler meydana gelmiştir: Allah tufandan korumak için Nuh AS’ı gemiye Receb ayında bindirmiştir. (*Fesàme receb*) Ve o da şükür olarak Receb ayında oruç tutmuştur. (*Ve emere men meahû en yesùmû*) Etrafında, gemisinde bulunan ashâbına da ‘Siz de oruç tutun’ diye tavsiye etmiştir.

(*Feceret bihimü’s-sefînetü sittete eşhurin*) Gemi onlara altı ay tufanın üzerinde, suyun üzerinde gezdirmiştir. (*Âhiru zâlike yevmü âşûrâ*) Bu işin sonu Muharrem ayındaki Aşure gününe tesadüf etmiştir. (*Ühbita ale’l-cûdiy*) Ve Cûdi Dağı’na gemisi inmiştir. (*Fesàme nûhun ve men meahû ve’l-vahşu şükren li’llâhi azze ve celle*) Onlar artık bu tufandan kurtulup, tufan bittikten sonra, Cûdi Dağı’na gemi oturduktan sonra, Allah’a şükür olarak, Aziz ve Celîl Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne şükür sadedinde, Nuh AS ve yanındaki ashâbı ve gemisine almış olduğu ehli ve vahşî hayvanlar hepsi oruç tutmuşlardır.

(*Ve fî yevmi âşûrâe feleka'llâhe'l-bahre li-benî isrâîle*) Yine o Aşure gününde, Allah İsrâiloğulları'na, yâni Mûsâ AS maiyyetindeki o mü'minlere denizi yarmıştır, Firavun'dan kurtarmıştır. Arkalarından Firavun kovalarken deniz yarılmış, onlar geçip kurtulmuşlar, Firavun gark olmuştur. O Aşûre gününde olmuştur.

(*Vefî yevmi âşûrâetâbe'llâhualââdem*) Vebu Aşûre gününde, Allah Adem AS'a tevbe nasib etmiştir, teveccüh etmiştir, tevbesini kabul etmiştir.

(*Ve alâ medîneti yûnus*) Ve Yunus AS'ın yetiştiği şehir ki, Irak'ın kuzeyindeki, Musul'un şarkındaki Ninova şehri deniliyor; o şehrin ahalisine de tevbe nasib etmiştir.

(*Ve fîhi vülide ibrâhîm*) Ve İbrâhim AS da, o günde doğmuştur.”

Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifini okuduk, Receb ayıyla ilgili bilgileri size nakletmiş olduk. Yâni burada Peygamber Efendimiz Receb ayının eski zamanlarda, eski peygamberler zamanında, onların hangi güzel lütuflara erdiğini anlatıyor bize.

Demek ki, bizden önceki ümmetlere de bu mübarek ayda Allah'ın rahmeti ermiş, lütfu ermiş, yardımını, nusreti vâsıl olmuş, hayırlara nâil olmuşlar, tehlikelerden kurtulmuşlar.

Başında da ifade ediyor ki Efendimiz, bu mübarek, büyük bir aydır ve burada yapılan hayırlar, iyilikler kat kat katlandırılır. Burada en çok orucu tavsiye ediyor ve ne kadar oruç tutarsa o kadar büyük mükâfât olacağı hadis-i şeriften anlaşılıyor.

Cuma gününde de hutbede Mehmed Hocaefendi de hatırlattı, tabii cuma günü buraya gelmemiş kardeşlerimiz de vardır. Peygamber SAS Efendimiz bildirmiş ki:²

رَجَبُ شَهْرُ اللَّهِ، وَشَعْبَانُ شَهْرِي، وَرَمَضَانُ شَهْرُ
أُمَّتِي

(الدیلمی عن أنس؛ أبو الفتح فی أمالیہ عن الحسن مرسلًا)

RE. 289/2 (*Recebü şehrü'llâh*) “Receb Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin ayıdır. (*Ve şa'bânü şehrî*) Şa'ban ayı benim ayımdır. (*Ve ramadânu şehrü ümmetî*) Ramazan da ümmetimin ayıdır.” Şimdi bu Receb ayı ne zaman girdi? Pazartesi günü girdi. Şimdi Receb ayının beşinci günündeyiz. Pazartesi günü geldi. Başını gökyüzüne kaldırırsa kardeşlerimiz, mavi gökyüzünde incecik nazlı hilâli görürler. İşte o Receb ayının hilâli.

b. Yerlerin ve Zamanların Mübarekliği

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin hikmetinden ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri bazı yerleri mübarek eylemiş. Meselâ Mekke'nin mübarekliği, taşının, toprağının mukaddesliği ayetlerle sabit:

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي لَدَى بَيْكَةِ مَبَارَكًا

² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.275, no:3276; *İbn-i Asâkir*, *Mu'cem*, c.I, s.114, no:210; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.374, no:3813; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.556, no:35164; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.341, no:1358; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.109, no:12682.

وَهْدَىٰ لِلْعَالَمِينَ

(آل عمران: ٩٦)

(Inne evvele beytin vudıa li'n-nâsi le'llezî bi-bekete mübâreken ve hüden li'l-âlemîn)
[Şüphesiz alemlere bereket ve hidayet kaynağı olarak insanlar için kurulan ilk ev (mâbed) Mekke'deki Kâbe'dir.] (Âl-i İmran, 3/96) diye, ayet-i kerimeyle sabit bir mübarek belde.

Tâ dünya yaratıldığı zamandan, Hazret-i Adem AS'ın devrinden beri, Kâbe'nin olduğu yer ibadetgâh olarak şerefli.

Oraya girişi bile, sıradan bir giriş kabul etmiyor dinimiz. Oraya girerken, orası Allah'ın Beytullah'ının olduğu mübarek yer olduğundan, bir nizama göre giriliyor oraya. Belli hudutları var. Çok uzaklardan, 20 kilometre, 30 kilometre, bazı yerlerde daha fazla, bazı yerlerde 400 kilometre mesafeden, Mekke'nin hududu oradan başlar diye, insanın tavrını takınması gerekiyor. Üzerindeki elbiseleri çıkarması gerekiyor. Ayağındaki pabuçları çıkarması gerekiyor. Baş açık, yalın ayak gibi bir böyle beyaz örtüye veyahut tek bir alt örtüye, bir üst örtüye sarınıp, çok mütevazi bir şekilde sanki mahşer günü gibi, sanki kabirden kalktığı zamandaki gibi, üzerinde kefenleri varmış gibi, böyle dünya süsünden, zînetinden sıyrılmış bir şekilde oraya gelmeyi, öyle emretmiş Allah-u Teâlâ Hazretleri. Harem mıntıkası, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin mukaddes beldesi.

Orada cidal yasak, mücadele etmek, savaşmak yasak, vuruşmak, döğüşmek yasak, kan dökmek

yasak. İhramlıyken daha da dikkatin artması gerekiyor. Birtakım meşrû olan, helâl olan, tabii olan şeyler bile tamamen yasaklanıyor. Mübarek bir yer olduğundan...

Peygamber SAS Efendimiz'in şehri olan Medine şehri de mübarek yerlerden birisi. Onun da şerefi Rasûlüllah SAS Efendimiz'den geliyor. Peygamber SAS insanların eşrefi olduğundan, peygamberlerin ekremi olduğundan, nebiyy-i ekrem, rasûl-i muhterem olduğundan; onun dokunduğu her şey, baktığı her şey, iltifat ettiği her şey, bastığı her yer, yaşadığı her yer mübarek oluyor. Kendi mübarek medfeni de, kabr-i şerifinin bulunduğu belde de, *"Tefevvukkerde-i arş-ı Cenâb-ı Kibriyâ'dır bu!"* diye şair söylemiş. Yâni Arş-ı A'lâ'dan daha kıymetli oluyor. Çünkü Habîbullah'ın kabrinin olduğu yer. Mekân olarak kıymetli.

Arafat kıymetli bir yer. Kuds-ü Şerîf müslümanların mübarek kıymetli bir yeri...

Zamanlardan da kıymetli zamanlar var. İki bayram, Ramazan bayramı, Kurban bayramı mübarek zaman. Haftanın içinde cuma günü mübarek bir zaman. Hem de her hafta tekerrür ediyor. Perşembe günü akşam ezanı okunduğu zaman, bu mübarek zaman başlıyor. Cuma günü akşam, cumartesi ile cuma arasındaki akşam ezanı okununcaya kadar bu gece ve ertesi gündüz mübarek bir zaman. Her altı günde bir karşımıza gelen büyük nimet. Çok büyük, çok kıymetli bir zaman.

Bir de, senenin ayları içinde, Allah-u Teâlâ Hazretleri bazı ayları mübarek aylar kılmış. Bu mü-

barek ayların birincisi Receb ayı, ikicisi Şa'ban ayı, onun arkasından gelen üçüncüsü Ramazan ayı.

Bu eski tarihlerden beri Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin bu aylarda lütufları, ihsanları, rahmeti, ikramı çok olduğundan Araplar bile, cahiliye zamanının Arapları bile, Receb geldi mi her türlü mücadeleyi bırakırlarmış. Silahları kınlarına sokarlarmış. Mızraklarını bir kenara bırakırlarmış. Kanlı bıçaklı, kavgalı oldukları insanları bile görmez, duymaz olurlarmış. Kan davası var aralarında, o kabileden bir kimse, öteki kabileden bir kimseyi bulsa, başka zaman öldürüyor. Ama Receb geldi mi, görmezlikten gelirlermiş. "İşte buraya geldi senin düşmanın falanca..." Duymazlıktan gelirmiş.

Onun için Receb ayının isimleri var, sıfatları var. Bir tanesi: *Receb e'l-esam*, sağır Receb. Yâni içinde insanlar sanki duymuyormuş birisinin geldiğini gibi, yâni düşmanlarının geldiğini, ondan intikam almasını duymuyor yâni, bırakıyor. Cahiliye devrindeki Araplar bile Receb oldu mu mücadeleyi bırakırlarmış.

O zamandan, tabii daha önceki zamanlardan da anlaşılıyor ki, tâ eski peygamberlerin hayatlarından beri, Receb ayının mübarekliği böyle başlıyor.

c. Receb Allah'ın Ayıdır

(*Recebü şehrullah*) "Receb Allah'ın ayıdır." Şehir Arapça'da ay demek. Türkçe'de belde mânâsına geliyor. Arapça'da *şehir* ay demek. Şehr-i Receb demek, Receb ayı demek. Şehr-i

Ramazan demek, Ramazan ayı demek. Ama Türkçe’de şehir kelimesi başka mânâya, yâni evlerin olduğu, insanların topluca oturduğu yer mânâsına geliyor.

Peygamber SAS Hazretleri’ne sormuşlar ki:³

يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا مَعْنَى قَوْلِكَ شَهْرُ اللَّهِ؟ قَالَ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ

وَسَلَّمَ: لِأَنَّهُ مَخْصُوصٌ بِالْمَغْفِرَةِ

(كر. عن انس)

(*Mâ ma'nâ kavlüke şehru'llâh*) “Yâ Rasûlüllah, Receb ayına *şehru'llâh* dedin, bunun mânâsı ne oluyor? Yâni, Allah’ın ayı dedin bu aya, bunun mânâsı ne? Her şey Allah’ın değil mi? Semâvat ve arz Allah’ın, dünya ve ahiret Allah’ın, mahlûkat Allah’ın, güç kuvvet Allah’ın, ne varsa her şey Allah’ın... (*Recebü şehru'llâh*) ne demek? Her şey Allah’ınken, ‘Receb ayı Allah’ın ayıdır.’ demenin mânâsı nedir?” diye sormuşlar.

(*Kâle rasûlü'llâh SAS: Li-ennehû mahsûsun bi'l-mağfireh*) Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki cevabında:

“Çünkü bu ay, Allah’ın kullarını afv ü mağfiret etmesine tahsis edilmiş bir aydır. Bu ay Allah’ın kulları affetme ayıdır.”

Neden?.. Hepsinin hikmeti var. Hepsinin sebebi var. İnsan olayları, hadiseleri şöyle aklıyla,

³İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I s.114, no:210; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

mantığıyla düşünürse, gönlüne müracaat ederse, nedir bunun mânâsı diye tefekkür ederse – tefekkür en kıymetli ibadet– çıkartabilir:

Receb Allah'ın mağfiret ayı. Şa'ban Peygamber Efendimiz'in ayı. Ramazan mü'minlerin kendilerinin ayı. Receb ayında tevbe edecekler; Şa'ban ayında Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine daha güzel, sımsıkı sarılıp Peygamber Efendimiz'e tam ümmet olacaklar; Ramazan'da da mükâfatı elde edecekler.

Yâni üç ay, kolay değil.

Ben böyle düşünüyorum hani, kaptan bir geminin rotasını değiştirmek istese, dümeni çevirse, sağa çevirse dümeni... Karşıda kayalıklar var. Gemi birden bire doksan derece dönmez ki... Yavaş yavaş, bir taraftan ileri gider, bir taraftan sağa doğru kaymaya başlar. Neden sora döner. Yâni, epeyce bir mesafe ister.

Demek ki, bizim de adam olmamız için, kendimizi kayalara çarpmamız için, dalgalarda batmamamız için, boğulmamamız için, dünyaya gark olup, günahlara gark olup da mahvolmamız için, Receb ayından başlayacağız. Mağfiret ayı, Receb ayı. Bu ayda başlayacağız muhterem kardeşlerim, rotamızı kayalardan şöyle kurtarmak, kendimiz felâketlerden, günahlardan kurtarma çalışmasına bir başlayacağız.

Bu hızla kolay olmuyor işte insanın düzelmesi, yavaş yavaş düzelecek. Bir gün oruç tutarsa sevabı var, iki gün tutarsa daha çok sevabı var, üç gün tutarsa daha fazla sevabı var, yedi gün tutarsa daha fazla, on beş gün tutarsa daha

fazla... Ne kadar arttırırsa, o kadar fazla...

Neden oruca bu teşvik verilmiş Receb ayında muhterem kardeşlerim?.. Oruç insanın kendisini nefisini dizginleme ibadetidir. Oruçla insan kendisini dizginliyor. Yâni, yemek var, yemiyor. Su var, susadı, dudakları çatladı; içmiyor. Evliyse; hanımı var, hanımının yanına yanaşmıyor... Daha başka hangi yasaklar varsa, var olduğu halde yapmıyor.

Şimdi, olmadan yapmamak mecburen. Çölde insan aç kalmış, yemek yiyemiyor; bu normal. Ama varken yapmamak, iradesini kuvvetlendirir insanın. Var, yemek var, cebinde parası var. Lokantacı tanıdık, Kebapçı arkadaş... Şey yapmıyor. Fırsat varken insanın yapmamaya alışması iradesini kuvvetlendiriyor.

Demek ki biz, bu ayda kendimizi günahlardan çekmeye başlayacağız. Dizgini bir çekeceğiz. At da öyle. At da koşarken dizgini çeksen hemen birden durmaz. Gene epeyce bir adım atar, tozu toprağa katsa bile, bir zaman sonra durur. Otomobil de öyle. Otomobilin süratine göre frene bastığın zaman otuz metrede durur, altmış metrede durur. Sürati çoksa daha uzak gider. Bazen fren yaptığı halde, bir lastik kayması olur, küt diye de kamyonun arkasına gene çarpabilir. Neden?.. Hızlı gidiyordu da ondan. Demek ki, kendimizi günahlardan çekmeğe, nefsimize hakim olmaya bu aydan alıştıracacağız.

Sonra, Şa’ban ayında biraz daha terakki edecek. Ramazan zaten, “Ramazan on bir ayın sultanı!” diye minarelere yazılıyor, ışıklı ışıklı yazılarla:

“—On bir ayın sultanı!”

Bak, on bir ayın sultanına dinimiz iki ay önceden hazırlattırıyor bizi muhterem kardeşlerim! Ne kadar tedbirli. İslâm ne kadar ileri görüşlü. Tedbiri nasıl önden alıyor.

d. İbadetlerin Hikmeti

İslâm'ın bütün emirleri böyledir muhterem kardeşlerim. Meselâ, insanın günah işlemeyen bir insan olması lâzım! Ne yapıyor? “İçki içme!” diyor. Neden?.. İçki içerse aklı gider, iradesi kaybolur, her türlü günahı işler. İçkiyi oradan içirtmiyor. Günde beş vakit namaz koymuş. Namaz insanı frenliyor. Namaz, iki namaz arasındaki günahları affettiriyor ve insanı frenliyor. Abdestli olmak insanı frenliyor.

İslâm'ın, bizim aklımızın ermediği nice nice tedbirleri var da, onları yaptığımız için el-hamdü lillâh günahlardan korunabiliyoruz. Yaparsak korunabileceğiz.

Onun için, Receb ayında Peygamber SAS Efendimiz hadis-i şerifinde bize işaret ediyor ki, “Biraz fazlaca oruç tutmaya başlayın, böylece hazırlık devam etsin!”

Receb ayında oruç tutmanın hikmetleri çoktur tabii, hepsini sıralasak belki sıralayamayız, belki bir kısmını da anlayamayız, daha yüksek insanlar anlar.

Bir şey daha var muhterem kardeşlerim; Allah-u Teâlâ Hazretleri, her ibadete bir sevap vermiş. Meselâ camide namaz kılmak, evde namaz kılmaktan yirmi yedi kat daha sevaplı.

Hadis-i şerifte Peygamber ASS Efendimiz buyurmuş ki:⁴

صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلَاةِ الْفَذِّ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً

(مالك، حم، خ، م، ت، ه، ن، حب، عن ابن عمر)

RE. 309/9 (*Salâtü'l-cemâati tafdulü salâte'l-fezzi bi-seb'in ve işrîne dereceten.*) “Bir kimsenin cemaatle kıldığı namaz, evinde yalnız kıldığı namazdan 27 kat daha sevaplıdır.” Sonra evden camiye gelirken attığı her adımda kendisine bir hasene veriliyor. Bir günahı siliniyor, sevabı var. Belli bunlar. Evine yiyecek götürürse, rızık götürürse, nafaka götürürse, bunun sevabı yedi yüz misli. Bunu biliyoruz. “Allah Allah...” derse sevabı yetmiş bin. İçinden “Allah Allah...” derse, sessizce, o zaman dört milyon dokuz yüz bin sevabı...

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “—İnsanın her eklemi için, üzerine güneşin doğduğu her gün sadaka lâzım gelir.” Parmağında bak insanın üç tane eklem var, eklenti yeri... Bileği bir eklenti yeri. Dirseği bir eklenti yeri. Omuzu bir eklenti yeri. Daha başka bir sürü eklenti yeri var. 360 tane eklenti yeri var, belki daha fazla

⁴ Buhari, *Sahih*, c.III, s.34, no:609; Tirmizi, *Sünen*, c.I, s.365, no:199; Nesei, *Sünen*, c.III, s.347, no:828; İbn-i Mace, *Sünen*, c.III, s.9, no:781; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.65, no:5332; İmam Malik, *Muvatta'*, c.II, s.177, no:425; İbn-i Hibban, *Sahih*, c.V, s.401, no:2052; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.III, s.59, no:4734; Begavi, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.62; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

var, doktorlar daha fazlasını bilir. “Her gün her eklem için sadaka vermek lâzım!” diyor Peygamber Efendimiz. Neden?.. Bu bir nimet. Kazık gibi olsaydık, hiç bir şey yapamazdık; sopa gibi olsaydık, hiç bir şey yapamazdık... Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi, ahsen-i takvim üzere yaratmış. Şeklimizi, vücudumuzun meziyetlerini, kabiliyetlerini öve öve bitiremeyiz. Bir parmağın, bir elin yapılışındaki güzelliğin, bir beynin çalışmasının daha esrarına ermiş değil ve taklidini yapabilmiş değil insanlar.

Meselâ, geçen gün gazetede okudum: Filânca Japon otomobil firmasının bir mühendisi büyük bir mükâfat kazanmış. Öyle bir sistem yapmış ki, arabanın sarsıntısı en az seviyeye iniyor, az sarsılıyor araba. Onun için büyük bir mükâfat kazanmış.

Nasıl bulmuş o buluşunu?.. Allah’ın yarattığı çita denilen hayvanların koşuşunu filme almış. Onların nasıl koştuğunu incelemiş. O mahlûk koşarken vücudu hiç titremezmiş. Yâni böyle dimdik dururmuş, ayakları çalır ama vücudu sarsıntısız gidermiş. Onun ayağının çalışma sistemini getirmiş motora, makineye uygulamış, mükâfatı kazanmış.

O, bu teknoloji daha ortada yokken, Allah-u Teâlâ Hazretleri yüz binlerce yıldır onları yaratmış. (*Tebâreke’llâhu ahsenü’lhâlikin.*) Yaratılışındaki mükemmelliği insanlar anlıyorlar, arifler, alimler anlıyor. Taklit ettiği zaman da mükâfat alıyor, onu güzel taklit edebilirse...

Geminin şeklini balıklardan alıyorlarmış. Balığın

şekli nasılsa, computere onu veriyorlarmış, yapacakları geminin şekli balık gibi olsun diye. Çünkü suyun içinde, Allah onu en güzel şekilde yaratmış. Uçağın şeklini kuşun vücudundan alıyor. Onun kanadının, tüyünün yapılışından alıyor. Hepsini...

Yâni Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin her şeyinde hikmetler var. Her ibadetin belli bir sayısı var, mükâfatı var.

إِنَّمَا يُوفَى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

(الزمر: ١٠)

(*Innemâ yüveffe's-sàbirûne ecrähüm bi-gayri hisâb*) Orucun mükâfatı Allah'la kul arasında. Onu kimse bilmiyor, *bi-gayri hisâb* o. Yâni bir hesaba sığacak tarzda değil, *bi-gayri hisâb* sevabı var." (Zümer, 39/10)

Onun için muhterem kardeşlerim, bu mübarek üç ayların girdiği bugünlerde, ibadetlerimizi arttıralım!..

Peygamber SAS Efendimiz kendisi zâten, kendisi o mübarek haliyle, Allah'ın kendisine en yüksek makamı vermiş olmasına rağmen hâlini çok değiştirirdi. İbadete düşkünlüğü, gece ibadetleri sabaha kadar yaptığı ibadetleri daha da arttırırdı, ayakları şişinceye kadar ibadet ederdi bu aylar girdiği zaman. Peygamber SAS Efendimiz'in o ibadet şevkini, yâni Allah bizlere de tattırsa, bizler de bilsek...

Daha Peygamber olmadan o Hıra Dağı'nın üstüne çıkıyor da günlerce orada ibadette kalıyordu.

Hacılar bak oraya gidiyorlar, kimisi çıkmaya teşebbüs ediyor, yarı yoldan dönüyor. Kimisi çıkamıyor. Çıkışı çok zor, yâni bayağı bir saat filân alıyor, daha fazla zaman alıyor. İnsan filân çıkamıyor, yâni zor çıkıyor. Tehlikeli bir şey ve yorucu bir şey ama o oraya çıkmış, çıkarmış.

O dağın tepesinde o mübarek mahalde, insanların uğrama ihtimali olmayan yerde, hayvanların bile uğrama ihtimali olmayan yerde, orada ibadet edermiş peygamberliğinden evvelki ilk vahiy Hıra Mağarası'ndayken, oradan indiği sırada Cebrail

AS'ı gördü, o İkra Sûresi'nin ilk beş ayeti o zaman nâzil oldu...

Şimdi o ibadet sevgisi, o ibadet aşkıyla Receb ayında daha fazla bir ibadete düşerdi Peygamber Efendimiz ve bize de bunu tavsiye ediyor ve bize yol gösteriyor: “Bakın, bu Receb ayından istifade edin, ama bu, Allah'ın affının, mağfiretinin kazanıldığı ay, çok kıymetli bir ay ama oruç tutarak değerlendirin! Çünkü o sûretle Allah'ın rahmetine daha çabuk erersiniz diye bize onu tavsiye ediyor.

Peygamber SAS Efendimiz'in Ramazan dışında en çok oruç tuttuğu ay Receb ayıdır. Bu ayda çok oruç tutardı. Tutabildiğince çok tutardı.

“—Bazı insanlar Üç Ayları oruçlu geçiriyorlar. Peygamber Efendimiz Ramazan'dan başka aylarda bütünüyle ayı oruçla geçirmemiş. O neden?”

Bunu ben Mehmed Zâhid Hocamız (Rh.A)'e sormuştum da:

“—Bunun esrârı nedir, niye böyle yapılıyor?” diye.

O tabii mütebessim bir şekilde dedi ki:

“—İnsan Ramazan’da hani orucu zedeler, bazen 60 keffaret cezasına düşecek durumu olur. İşte o zaman iki ay oruç tutması lâzım, bir gün de bozduğu orucu kaza etmesi lâzım; 61 diyoruz ona. İşte bu Üç Aylar’da başlarsa, Üç Ayları böyle devam ettirdiği zaman bir keffaret olur. Ömründe bunu bir kaç defa yaparsa iyi olur. Çünkü insan, belki farkına varmadan Ramazan’da böyle keffaret orucu tutma durumuna düşmüştür diye veyahut başka sebeplerden keffaret orucu tutması gerekir. İşte Üç Ayları tutanlar o sebeple tutuyorlar...” dedi.

Yoksa, Efendimiz SAS Receb ayında çok oruç tutarmış, Şa’ban’da da tutarmış ama, biz Ümmet-i Muhammed Ramazan’a hazırlanalım diye, Şa’ban’ın on beşinden sonra tutmayı tavsiye etmemiş.

Neden?.. Biraz o arada yesin, vücudu güç kuvvet bulsun. Hem de bir insan bir ibadeti devamlı yaparsa onun tesiri azalır. Artık oruç tutmaya alışır insan:

“—Zâten canım istemiyor, rahat da oluyor. Sabahleyin gidiyorum işe, oh öğleyin gayet rahat oluyorum. Yemek parası vermek de gerekmiyor...” filân, bakarsın alışkanlık olur.

Halbuki arada oruç tutar, arada iftar ederse o zaman vücudunda alışkanlık olmaz, oruç kendisine zorlama yapar yâni. Acıkır, canı bir şeyler ister ama yememem lâzım diye kendisini

tutar. O zaman orucun faydası daha fazla olur.

İmam Gazâlî (Rh.A) diyor ki:

“—Çoluk çocuğunuza zengin bile olsanız arada kuru ekmek verin, arada yokluğu tattırın! O anlasın yâni, evet zenginsiniz, her şeyi alabilirsiniz, çocuğunuzu seviyorsunuz ama, biraz açlığı tatsın diye, arada böyle kuru ekmek yedirin, arada aç bırakın!” diye tavsiye ediyor.

Biz de vücudumuzu bazen doyurup, bazen aç bırakmak sûretiyle hem açlığı öğretmiş oluyoruz, hem de olduğu zaman bile yememek iradesine sahip oluyoruz.

Bu neden lâzım olacak bize? İnsanın Allah yolunda gitmesi, Allah'ın sevdiği bir kul olması neye bağlı?.. Nefsini yenmesine bağlı. İçimizde hepimizin bir nefsi var. Hepimizin içinde bir nefis var. Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Benim de nefsim vardı, ben nefsimi müslüman ettim.”

E öteki insanların nefisleri nasıldır?.. Öteki insanların nefsi terbiye edilmemiş nefistir. Ona *nefs-i emmâre* derler.

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ

(يوسف: ٥٣)

(*Inne'n-nefse leemmâretün bi's-sûi*) [Çünkü nefis aşırı şekilde kötülüğü emreder.] (Yusuf, 12/53) ayet-i kerimesinden alınmış bir tabir.

Çok kötülükleri emreder insana, çok tembel-likleri emreder, çok günahları emreder. Yâni,

birçok insanın yılbaşında eğlenmesi, haramlara dalması, başka zamanlarda ibadetleri yapmaması, namaz vaktinde kalkmaması, kazancını helâl kazanç tarafından kazanmaması, öteki arkadaşlarıyla çekişmesi, kavga etmesi vs... Yâni kusurlu insanların kusurlarının nereden geldiğini düşünecek olursak, sebebi nefistir. İnsanın içinde nefsi vardır. Bu nefse mağlup oldu mu insan, mahvoluyor. Bu nefse gâlip oldu mu, nefsinin yendi mi kurtuluyor.

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا. وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا

(الشمس: ۱۰-۹)

(*Kad eflâha men zekkâhâ. Ve kad hâbe men dessâhâ.*) “Kim nefsinin ayıplarından temizleyebilmişse, içini terbiye edebilmişse, nefsinin müslüman edebilmişse felâh bulur. Nefsinin esiri olmuşsa, mahvolur.” (Şems, 91/9-10)

İşte bu nefsin terbiye edilmesi için de, oruç önemli bir ibadet... Yâni oruç, nefsi terbiye ibadeti, nefsi yenmeyi öğrenme ibadeti. Tabii Ramazan’da bunu yapıyoruz ama, Ramazan’a da bir hazırlık var.

Sonra meselâ, Peygamber Efendimiz’in hadis-i şeriflerinden biliyoruz ki: “Bir insanın kazancı haramsa, haram lokma yemiştir kırk sabah namazı kabul olmuyor, bir haram lokma yediği zaman, kırk sabah...”

Demek ki insan bir kere haramdan kesildi, tevbe etti, ondan sonra bir kere en aşağı, helâl lokma yemeğe dikkat edecek, kırk gün bekleyecek.

Daha dur bakalım. Daha öteki yediği haramların tesiri üzerinden gitmedi ki, hayırlı bir gelişme olsun.

“—Hocam işte bir şey olmuyor...”

Daha dur bakalım. Sen kaç defa yıkanacaksın da, ancak temizleneceksin. Kırk gün geçecek. Bak, dikkat edersek Receb ayından alınıyor temizlenmek.

e. Orucun İncelikleri

Tabii insan oruç tutuyor. Oruç hususunda muhterem kardeşlerim her zaman söylediğimiz bir söz var: Oruçlu insan ne yapacak? Yemeyecek, içmeyecek, evliyse hanımının yanına yanaşmayacak filân... Yâni yemek haram mı?.. Değil. Su içmek haram mı?.. Değil. E evli bir insansa hanımı haram mı?.. Değil. Amma helâl şeyleri bile yapmamak egzersizi, idmanı oluyor. Helâl olan şeyleri bile yapmamak...

Şimdi oruçta helâl olan şeyleri bile yapmamak esas olduğuna göre, haram hiç yapılır mı?.. Tabii haramın hiç olmaması lâzım! Zâten mü'min bir insanın haramdan son derece titiz bir şekilde kaçınması lâzım! Kazancının helâl olmasına çok dikkat etmesi lâzım!

O bakımdan, bugünlerden lokmanıza dikkat etmeye başlayın! Sonra, “Ramazandan işte feyz alamadım, bir şey olmadı...” filân. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“—Mahrum olan insan, Ramazangeçtiği halde feyze eremeyip bomboş bir şekilde Ramazanı geçiren insandır, hakikaten mahrumdur o insan.” diyor.

Ramazan'ın bomboş geçmemesi için, şimdiden tedbir alacaksınız. Evvelâ kazancınızın helâl olup olmadığına dikkat edeceksiniz. Helâl lokma yemenin tedbirine başlayacaksınız bugünlerde. Çünkü daha en aşağı kırk gün haramın tesiri devam eder. Bak iki ay önceden başlıyor alıştırmalar, tedbirler. Onun için muhterem kardeşlerim lokmanızın helâl olmasına dikkat edin.

Şurada bir kayıt düşmüş ki, Peygamber Efendimiz SAS çok istiyordu, boynu büküktü. Kudüs tarafına dönülüyordu, Kâbe'yi de çok seviyordu. Mekke-i Mükerreme'deyken Kâbe'nin bu tarafından dururdu. Kâbe'ye doğru da dönmüş olurdu. Kudüs'e dönerken öyle bir yerde dururdu ki, Kâbe'ye de dönmüş olsun. Ama Medine-i Münevvere'ye gelince, Medine-i Münevvere'den Kudüs'e dönünce, Kâbe arka tarafta, aşağıda kalıyor. Mahzun oluyordu, gökyüzüne bakıp duruyordu Peygamber SAS Efendimiz.

Sonra kibleyi Kâbe'ye doğru döndürme âyet-i kerimesi indi Medine-i Münevvere'deyken, hatta *Mescid-i Kibleteyn* denilen mescidde namaza durmuşlardı. Bir rekâtını Kudüs'e doğru dönmüşken, öteki rekâtlarında Kâbe-i Müşerrefe'ye doğru döndüler. 180° geriye döndüler. Artık ondan sonra hep Kâbe-i Müşerrefe'ye doğru namaz kılıyoruz biz. İstikbâl-i kible namazın farzlarından birisi olarak o tarafa doğru dönüyoruz.

Şimdi yazılmış ki buraya muhterem kardeşlerim! Yâni ibadet ve kible için bile gayr-i müslimlere

uyulmuyor. İbadet içinde bile, kıble konusunda bile gayr-i müslimlere uyulmuyor da günahlarda nasıl uyulur? Ehl-i kitap, hristiyan ve yahudiler, kendilerine peygamber gelmiş olan insanlardır, kitap inmiş insanlardır. Onlara bile uymak doğru olmuyor da, kâfirlere müslümanlar nasıl uyar?.. Kâfirleri nasıl taklit eder?..

Onun için kendimize bir çeki düzen vereceğiz. Şu günlerden başlayacak bu çeki düzen vermek. Bir kere lokmamızı bir düşünelim: Kazancımız helâl mi değil mi? Allah'ın sevdiği tarzda mı kazanıyoruz, yoksa sevmediği tarzda mı kazanıyoruz?.. Haram eşyayı satarak kazanç sağlarsa insan, kazancı haram olur. Helâl eşya satarken haram vakitte satarsa, kazancı haram olur. Cuma vaktinde dükkanı kapatmayı emretmiş, o zaman haram olur. Gasben veya gadren, veya zulmen kazanç sağlarsa, aldatarak, hak etmeden sağlarsa, haram olur. Kazancımıza dikkat edeceğiz, bir. Bugünlerden başlayacağız, kazancımıza dikkat edeceğiz.

Ondan sonra, günahlarımızın affolması için en uygun hal oruçlu olmak olduğundan, oruca fazla gayret edeceğiz bugünlerde, oruca fazla düşkün olacağız. Receb ayı içinde tutabildiğimiz kadar oruç tutacağız. Yedi gün oruç tutarsak, cehennem yedi kattır, yedi kat cehennemin yedi kapısı kapanmış oluyor. Sekiz gün oruç tutarsa, cennet sekiz kattır, sekiz kat cennetin sekiz kapısı açılmış oluyor. Daha fazla tutarsa daha büyük ecirlere, sevaplara nâil oluyor. Yâni nefsimizi terbiye etmeye, bugünlerden başlamamız lâzım geliyor.

Peygamber SAS Efendimiz Receb ayında çok oruç tutulmasını tavsiye edince, ihtiyar bir zât demiş ki:

“—Yâ Rasûlüllah, Receb ayında tam oruç tutmak iyi olurdu ama, benim tâkatim yok, tam bir ay oruç tutamayacağım.” “—Başında tutarsın, ortasında tutarsın, sonunda tutarsın. O zaman üç gün tutmuş olursun.

الْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا

(خ. د. ه. حم. عن أبي هريرة؛ خ. م. ن. حب. عن ابن عمرو)

(*El-hasenetü bi-aşri emsâlihâ*)⁵ “İyiliğin karşılığı on mislidir.” O zaman, otuz gün tutmuş gibi Allah sana sevap verir.” buyurmuş. Bu da hatırınızda olsun! Tabii yaşlısı var, genci var. Demek ki başında, ortasında, sonunda oruç tutmak da, o sevabı kazanmanıza vesile olacak. Efendimiz’in tavsiyesi bu, orucu böyle tutarsınız.

⁵ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.24, *Iman* 2/30, no:41; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.670, *Savm* 36/2, no:1795; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.148, no:343; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.525, no:1638; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.234, no:7194; Dârimî, *Sünen*, c.V, s.148, no:21353; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.130, no:1762; Ebû Hüreyre RA’dan.

Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.697, *Savm* 36/55, no:1875; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.812, *Savm* 13/39, no:1159; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.210, no:2391; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.64, no:352; Abdullah ibn-i Amr RA’dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.175, no:2910; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.195, no:1690; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.405, no:2763; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.31, no:227; Ebû Ubeyde ibni’l-Cerrah RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.148, no:21353; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.269, no:7605; Ebû Zerri’l-Gıfârî RA’dan.

f. Recebin İlk Cuma Gecesi

Tabii bu içinde bulunduğumuz bu akşam cuma akşamıdır, bir. Zâten her cuma akşamı çok sevaplı akşamlardır. Bir de bu akşam husûsi olarak Recebin ilk cuma akşamı, o meleklerin bile methettikleri, rağbet ettikleri bir akşamdır. Bunun hakkında Peygamber SAS buyurmuş ki:

ولكن لا تغفلوا عن اول ليله جمعة فى رجب،
فانها ليلة تسميها الملائكة ليلة الرغائب.

(*Ve lâkin lâ tağfulû an evveli leylihî cumuatin fî receb, feinnehâ leyletün tüsemîhe'lmelâiketü leylete'r-ragàib.*) “Lâkin Recebin ilk cuma gecesinde gâfil olmayın!” Yâni şu içinde bulunduğumuz şu gece. Receb pazartesi günü girdi, bugün 5'i, bu gece cumanın gecesi. Artık akşam ezanı okununca, cuma gecesi başlamış oldu. Cumanın gecesi...

“Bu geceden gâfil olmayın; (*ve innehâ leyletün tüsemîhe'lmelâiketü leylete'r-ragàib*) çünkü bu geceye melekler *Regàib Gecesi* adını verirler.”

Regàib ne demek? Yâni rağbet edilecek, mükâfatların, ecirlerin, sevapların verildiği gece demek. Mükâfatların verildiği gece demek. Onun için, melekler bu ismi vermişler.

وذلك انه اذا مضى ثلث الليل لا يبقى ملك فى
جميع السموات و الارضين، الا و يجتمعون فى

الكعبة و حواليتها، فيطلع الله تعالى

عليهم اطلاعة فيقول:

ملائكتي سلوني ماشئتم! فيقولون: ربنا

حاجتنا ان تغفر لصوام رجب. فيقول الله تعالى:

قد فعلت ذلك.

(Ve zâlike ennehû izâ madà sülüse'l-leyli lâ yebkà melekün fî cemîi's-semâvâti ve'l-aradine illâ ve yectemiüne fi'l-kâ'beti ve havâlîhâ)

“Bunun hikmeti de şudur ki: Bu gecenin üçte biri geçince...” Regâib gecesinin, yâni şu içinde olduğumuz gece...

Garantili, bu gece yâni. Şimdi niye garantili diyorum?.. Kadir Gecesi hakkında meselâ; Allah saklamış, ihtilâf var, belli değil. Ramazanın eğer başlangıç günü Suud'da öyle başladı, Türkiye'de böyle başladı, bir fark olduğuna göre de kayıyor. O bakımdan da belli olmuyor. Kadir gecesi saklı... Ama bu gece belli. Bu gece cuma gecesi, Recebin ilk cuma gecesi, belli. Yâni şek ve şüphe yok. Yâni büyük bir fırsat elimizde, el-hamdü lillâh.

(Ve zâlike ennehû izâ madà sülüse'l-leyli)

“Bu gecenin üçte biri geçince...” Gece akşam namazından başlar, ne zaman biter?.. Sabahta bitmez. Sahurda biter, imsakta biter. Yâni imsak kesildiği zaman gece de bitmiş olur. Akşam yedide diyelim. İmsak ne zaman?.. Beşte

diyelim. Beş saat oradan, beş saat buradan on saat. Üçte biri geçince, yâni üç buçuk saat geçince, akşamın üzerine üç buçuk saat koyarsak ne olur?.. Yedi üç daha on; on ile on buçuk arası filân olur. Daha sekizdeyiz yâni.

“Zaman bakımından gecenin üçte biri geçtiğinde, (*lâ yebkà melekün*) hiç bir melek kalmaz, (*fî cemî's-semâvâti ve'l-aradîn*) yerlerde ve göklerde hiç bir melek kalmaz. (*İllâ ve yectemiüne fi'lkâ'beti ve havâlîhâ*) Meleklerin hepsi o gecenin o vakti geldiğinde, Kâbe ve Kâbe'nin etrafındaki mukaddes yerde toplaşurlar.”

(*Feyattaliu'llàhu teâlâ aleyhim ittılâeten ve yekülû: Melâiketî selûnî mâ şî'tüm!*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri o toplanan meleklerine bir tecellî ile tecellî eder ve buyurur ki: (*Melâiketî*) ‘Ey benim meleklerim! (*Selûnî mâ şî'tüm*) Ne isterseniz benden dileyin, isteyin benden ey meleklerim!’ der, buyurur.

(*Ve yekûlûne: Rabbenâ*) Onlar da derler ki: ‘Ey Rabbimiz, (*hâcetünâ en tağfire li-suvvâmi receb*) bizlerin dileği Receb ayında oruç tutanları affetmendir. Receb ayında oruçlu olanları affetmeni diliyoruz.’ derler.”

Kendileri için bir şey istemiyorlar. Çünkü, Allah'ın melekleri mü'minler için dua ederler, ayet-i kerime var. Mü'minlere o melekler dua ediyorlar. Burada da şefaet ediyorlar bizim için. Allah'tan oruç tutanları affetmesini istiyorlar.

Şimdi Mehmet Hoca ikaz etmişti ki:

“—Pazartesi gününden cuma gününden, yâni

pazartesi günü Receb giriyor. İşte pazartesi, salı, çarşamba, perşembe oruçlu olsanız ne iyi olurdu!” diye.

Demek ki oruç tutanlar için, el-hamdü lillâh, şimdi melekler, “Yâ Rabbi, Receb ayında oruç tutanları afv ü mağfiret eyle!” diye dua edecekler. O duaya muhatap olacaklar yâni, mazhar olacaklar.

İnşâallah bugüne kadar tutmayanlar da, bundan sonra tutup nefislerini terbiye etmeye gayret eylesinler.

(*Feyekülü'llâhu teâlâ kad fealtü zâlike*) “Evet, sizin bu istediklerinizi kabul eyledim, ihsan edeceğim.” diye cevap verdiğini bildiriyor.

Bu husustaki mâlûmâtı şeyhlerimizden, mürşidlerimizden Abdulkàdir-i Geylânî Efendimiz *Gunyetü't-Tâlibîn* kitabına yazmış. Çok güzel! Başka kaynakları arıyoruz, arıyoruz; oralarda bulamadığımız mâlûmâtı burada buluyoruz. O büyüğümüz, Allah şefaatine erdirsin, himmetine nâil eylesin, çok güzel toplamış. Bu *Gunye li-Tâlibî Tarîkı'l-Hak* isimli kitabında güzelce derlemiş, toplamış. Bizlere anlatmış. Biz de onlardan istifade edelim ve ona göre hareket edelim diye.⁶

g. Receb Ayı Haram Aylardandır

289. sayfadaki bir hadis-i şerif; iki hadis-i şerif daha var, bir tanesini söylemiştik. Onu da okuyuverelim ki üç hadis olmuş olsun. Buyurmuş ki Peygamber SAS Efendimiz, Ebû Saîd el-Hudrî

⁶ *Geylânî, Gunyetü't-Tâlibîn, s.161*

RA'ın rivayet eylediğine göre:⁷

رَجَبٌ مِنْ شُهُورِ الْحَرَامِ، وَأَيَّامُهُ مَكْتُوبَةٌ عَلَى
أَبْوَابِ السَّمَاءِ

السَّادِسَةِ، فَإِذَا صَامَ الرَّجُلُ مِنْهُ يَوْمًا وَجَدَّ صَوْمَهُ
بِتَقْوَى

اللَّهِ، نَطَقَ الْبَابُ وَنَطَقَ الْيَوْمُ قَالَا: يَا رَبِّ اغْفِرْ
لَهُ؛ وَإِذَا لَمْ

يَتِمَّ صَوْمَهُ بِتَقْوَى اللَّهِ، لَمْ يَسْتَغْفِرَا، وَقِيلَ:
خَدَعْتَكَ نَفْسُكَ

(ابو محمد الحسن فى فضائل رجب عن ابى سعيد)

RE. 289/1 (*Recebün min şuhûri'l-harâm*)
“Receb ayı haram aylardandır...” Zilkàde,
Zilhicce, Muharrem üç tane haram aydır. Receb
ayı da, onlardan çok sonra gelen tek başına bir
haram aydır. Yâni şimdi nisanın ilk haftasında
dördünde, beşinde, altısında Zilkàde gelecek
nisanda, mayısta devam edecek. Sonra Zilhicce
ayı gelecek. Zilhicce haccın yapıldığı aydır,

⁷ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.275, no;3277; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.311; no:35165; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.111, no:12684.

kurbanın olduğu aydır. Hacılar mayısın sonunda Hicaz'a gidecekler, haclarını yapacaklar inşâallah. Haziranın başında Zilhicce ayı da bitecek. Yeni Muharrem, yeni yıl gelecek, hicrî yeni yıl gelecek, Muharrem ayı başlayacak.

İşte bu üç ay haram aylardır: Zilkàde, Zilhicce, Muharrem. Bu aylarda kavga yok, sataşma yok, kin gütmek yok, kan davasını şey yapmak yok... Çünkü ibadet aylarıdır. Onlardan çok ayrı, çok uzakta olan bu Receb ayı tek başına, bu da bir haram aydır.

(*Recebün min şuhûri'l-harâm*) buyuruyor Peygamber Efendimiz. Yâni dört tane haram aylardan Receb bir tanesidir. Üç tanesi peşpeşe gelmiş, Receb ayı onlardan çok uzakta, Şa'bandan evvel gelmiş. Onun için buna *Recebü'l-ferd* derler, yâni tek başına olduğu için. Haram aylardan olması dolayısıyla muhterem, mübarek bir aydır. (*Ve eyyâmuhû mektûbetün alâ ebvâbi's-semâi'ssâdisih*) "Ve bunun günleri altıncı semânın kapılarına yazılıdır.

(*Feizâ sâme'r-racülü minhü yevmen ve ceddede savmehû*) Adam Receb ayı içinde bir gün oruç tutarsa ve orucunu da pırıl pırıl, taptaze yaparsa; (*bi-takva'llâhi*) yâni takvâya riayet ederek orucunu tutarsa..."

Şimdi bizim ikaz etmemiz gereken bir şey daha burada çıkıyor karşımıza: Oruç tutmak sadece sahura kalkıp akşama kadar aç durmak değildir. O, işin bir tarafı, bir küçük parçası. Yâni hakiki orucun bir parçası sahurdan akşam

namazına kadar ağzına su koymamak, yemek koymamaktır. Bu, orucun küçük bir parçasıdır.

Orucun öteki büyük kısmı, öbür âzâlar üzerinedir. Yâni göz harama bakmayacak, el harama uzanmayacak, dil haramı söylemeyecek, kulak haramı dinlemeyecek. Her gûnahtan sakınacağız. Yâni su içmekten, yemek yemekten sakındığımız gibi; gıybetten sakınacağız, dedikodudan sakınacağız, kalp kırmaktan sakınacağız, müstehcen neşriyata bakmaktan sakınacağız, filmlere bakmaktan, televizyona bakmaktan sakınacağız, şarkı türkü dinlemekten sakınacağız... Elimizi başkasının malına uzatmayacağız veya onun bunun çenesini dağıtmakta, gözünü patlatmakta kullanmayacağız... Yâni her âzâmızı gûnahtan çekeceğiz, her çeşit gûnahtan korunacağız. İşte takva deniliyor buna. Her gûnahtan çekinip hiç günahlara yanaşmamak...

Oruç böyle tutulursa, böyle taptaze olarak takvâyla tutulursa; (*Nataka'l-bâbü ve nataka'l-yevmü*) “Bu kapı da, bu gün de, Allah dil verir, konuşur. Yâni altıncı semânın kapısı da konuşur, o oruç tuttuğu gün de konuşur.”

Muhterem kardeşlerim, Allah-u Teâlâ Hazretleri, biz insanlara konuşma melekesi vermiş, biz konuşuyoruz. Ben konuşuyorum, siz beni dinliyorsunuz... Ama Kur'an-ı Kerim'de bildiriliyor ki, mahşer gününde elleri, ayakları da konuşuracak Allah, bunlar şehadet edecekler. Günahı işlediyse: “İşlemiştik yâ Rabbi biz!” diye sahibinin aleyhinde şahitlikte bulunacak, konuşacaklar.

Neden?.. Allah her şeye kâdir de ondan. Dilerse eli konuşur. Dilerse ayağı konuşur, dilerse gözü konuşur, dilerse bir başka âzâyı konuşur, dilerse taşı konuşur, dilerse ağacı konuşur. Peygamber SAS Efendimiz'e yanından geçtiği ağaçlar ve taşlar, “*Es-selâmü aleyke yâ rasûla'llâh!*” diye selâm verirlerdi. Peygamber Efendimiz minberini değiştirdiği zaman minber başladı ağlamaya:

“—Ben eskiden Peygamber Efendimiz'in minberiydim, benim üstüme çıkıp hutbe okuyordu. Şimdi yeni minber yapıldı...” diye başladı inlemeye...

Bir kütük, hurma kütüğü koymuşlardı, inlemeye başladı. Bize göre hani bazı şeyler, biz anlayamıyoruz ama, tabii Allah konuşursa konuşur. Kur'an-ı Kerim'i de konuşuracak. Kur'an-ı Kerim bazı insanlardan davacı olacak. Kur'an-ı Kerim bazı insanlara, Kur'an-ı Kerim'i şimdi okurken bile lânet eder: “Hay Allah seni kahretsin, mahvettin beni, rezil adam!” diye şimdi bile lânet eder:

رب قارئ للقرآن والقرآن يلعنه

(*Rubbe kârii'l-kur'âni ve'l-kur'ânü yel'anühû*)
“Nice Kur'an okuyan insan vardır ki, Kur'an ona lânet eder.”

Sonra okumuyor muyuz, kaç tane sûrenin başında:

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ

الْحَكِيمُ

(الحديد: ١، الحشر: ١، الصف: ١)

(*Sebbeha li'llâhi mâ fi's-semâvâti ve'l-ard*)
“Yerde gökte ne varsa her şey Allah’ı zikr ü tesbih ediyor.” (Hadid, 57/1, Haşr, 59/1, Saf, 61/1)

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ

تَسْبِيحَهُمْ

(السراء: ٤٤)

(*Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bi-hamdihî ve lâkin lâ tefkahûne tesbihahüm*) “Allah’ı zikr ü tesbih etmeyen hiç bir şey yok ama, siz onların tesbihlerini anlayamazsınız.” (İsrâ, 17/44)

Evliyaullah belli bir mertebeye geldi mi, etraftan bütün eşyanın tesbihlerini duymaya başlıyor. Mertebesi ilerlediği zaman, kuşun sesini duyuyor, çiçeğin sesini duyuyor, suyun sesini duyuyor; her şeyin tesbihini evliya olduğu zaman duyuyor. Yâni gözünden perdeler kalktığı, makamı yükseldiği zaman.

Allah CC, o altıncı kat semânın kapısını da, o oruç tuttuğu günü de konuşTURUR diyor. *Amennâ ve saddaknâ!* KonuşTURUR, biz onun esrârını bilemeyiz. Efendimiz böyle bildirmiş, öyledir. *Sadaka rasûlü'llâh...*

(*Kâlâ*) “Bu ikisi der ki: (*Yâ rabbi'ğfir lehû*) Şu bizim içimizde, bugünde oruç tutan kimseyi yâ

Rabbi, mağfiret eyle...”

(*Ve izâ lem yütimme savmehû bi-takva'llâh*) Orucunu takvâ ile tutmamışsa...” Yâni oruca kalkmış sahura, anası kaldırmış, karısı kaldırmış, neyse... Kalkmış, oruca başlamış ama gözünü haramdan çekmiyor, diline sahip olmuyor, işlediği sabahtan akşama günah ve haram... Haa, böyle yaptığı zaman, o zaman ne olur?

O zaman (*Lem yestağfirâ*) “Oruç tutan kimseye o gün ve o kapı mağfiret dilemez, affet yâ rabbi bunu demezler. (*Ve kîle hadaatke nefsüke*) Ona denilir ki, ‘Senin nefsin seni aldattı. Sana oyun etti nefsin. Sen oruç tutuyorum sandın ama kendi kendini aldattın, nefsin sana oyun etti, sen fırsatı kaçırdın, sen Allah’ın lütfuna eremedin, mağfiretini kazanamadın.’ diye itib olunur yâni.”

O bakımdan muhterem kardeşlerim, yediğimiz lokmanın helâl olduğuna dikkat edelim; bir...

Bu ayda çok oruç turalım! Bilelim ki oruç tutarak yaptığımız, takvâ ile, oruç tutarak giriştiğimiz tevbe hareketi, Allah’ın bizi affetmesi için giriştiğimiz hareket, Allah’ın lütfuna ermeyi en kolayca sağlayabileceğimiz şekildir. Oruç tutarak, takvâyâ riayet ederek Allah’ın mağfiretine erme ihtimalimiz en yüksek ihtimaldir. Onun için, bu ayda çokça oruç tutmaya gayret edelim!..

Evet, bu gece güzel bir gecedir. Evet, bu gece mübarek bir gecedir. Evet, bu gece uyumayalım, zikredelim, tesbih edelim, namaz kılalım, af isteyelim, gözyaşı dökelim, dualar edelim;

kendimize, arkadaşlarımıza, geçmişlerimize, memleketimize, müslümanlara, dünyamıza, ahiretimize dua edelim ama, sadece bu geceden ibaret değil... El-hamdü lillâh, lütfu kazanma imkânı sadece bu gece değil; bundan sonra da önümüzde uzun günler var, uzun geceler var, geniş fırsatlar var... İnşâallah Receb ayının bu güzelliklerinden, bu mükâfatlarından a'zamî derecede Allah CC cümlemizi istifade edenlerden eylesin...

h. Regâib Gecesi'nin İhyâsı

Şimdi tabii, camide asıl nasihat ediyoruz. Topluca yapılan ibadetler makbuldür. Allah-u Teâlâ Hazretleri cemaatle namaz kılmaya büyük sevaplar ihsan etmiş, yirmi yedi kat sevabı fazla oluyor. Ama nafîle ibadetler, yâni fazîlet bâbından olan, farz olmayan ibadetler; onlar da insanın kendisiyle Rabbi arasındadır.

Yâni camide topluca ibadet edeceğiz. Ama bundan sonra geceden sabaha kadar önümüzde meydan bizim, meydan sizin, özel imkânlarınız, kendi gönlünüzle, kendi imkânlarınızla siz de sabaha kadar yapabildiğiniz kadar Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne tazarrû ve niyazla, Allah'ın sevdiği bir tarzda geceyi geçirmeye gayret edersiniz. Bir bölümü burada gecenin ihyâ edilmesi için, ondan sonraki mütebâkisi de evinizde devam edecek. Orada ibadet edersiniz.

Tabii insanın kazaya kalmış namazları olur, onları ödeyecek. Geceleyin insan, sülüsü geçince gecenin, veya sülüsânı geçince, veyahut nısfı geçince, yâni yarısı geçince veya üçte biri ge-

çince veya üçte ikisi geçince, o zaman semânın kapıları açılır. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin:

“—Yok mu benden bir isteği olan; haydi istesin, vereceğim! Yok mu benden mağfiret talep eden; onu afv ü mağfiret edeceğim!” diye seslendiği zamandır.

Onun için, gecenin bir kısmında hafifçe bir istirahat edersiniz, yâni buradan gittikten sonra... Ondan sonra, mutlaka teheccüd zamanında kalkmış olun! Yâni dayanabilerseniz, sabaha kadar durabilerseniz durun amma, denedik ki zor oluyor. Sabahleyin insanın uykusu bastırıyor, o zaman sabah namazının kılınması zorlanıyor. Bir de el-hamdü lillâh, işrak vaktine kadar ibadet etmek lâzım. O zaman daha da zorlanıyor.

Onun için tavsiyem: Camiden çıktıktan sonraki vaktinizde bir saat / iki saat / üç saat bir uyuyun! İ'tikâf'a girenler üç saat uyku uyurlardı. Arkadaşlar saati kurarlardı, kalkarlardı. Yâni niyet etti mi üç saat yeter, iyi bir uyku uyumuş olur.

Diyelim ki 11'de yattınız, 2'de kalktınız. Tamam. En güzel vakti, tam böyle teheccüd vaktidir, makbul zamandır, duaların kabul olduğu, göğün kapılarının açıldığı zamandır.

Semanın kapıları vardır muhterem kardeşlerim! Mânevî kapıları vardır ki, oradan melekler her şeyi bırakmazlar öbür tarafa... Mi'rac gecesinde biliyorsunuz ki, Peygamber SAS Hazretleri Cebrâil AS kılavuz, Mi'rac'a çıktığı zaman birinci semâya geldiği zaman melek durdurdu.

Semânın vazifeli meleği durdurdu, (*Men ente?*)
“Kimsin sen?” dedi.

Kapıyı Cebrâil AS çaldığı zaman. Artık nasıl bir kapıysa, çalması nasılsa...

(*Men ente?*) “Sen kimsin?” dedi.

(*Ene cibrîl*) “Ben Cebrâilim!”

(*Ve men meake*) “Yanıındaki kim?..”

“—Bu da Rasûlüllah, Habîbullah Muhammed-i Mustafâ.”

“—Sen Cebrâil’sin, tamam. Meleklerin başısın. En mukarreb meleksin, Allah’a en yakın meleksin. Bu yanıındaki kim?..”

“—Bu da kul ama, Allah’ın en sevgili kulu, rasûlüllah, habîbullah Muhammed-i Mustafâ!” dedi.

(*Hel üzine lehû*) “Ona müsaade oldu mu, buralara kadar gelip, buralardan ötelere geçmek?..” Soruyor melek, Cebrâil AS’a. Kendisi bilmiyor, diyor ki:

“—Ona müsaade oldu mu ki? Bu semâların bu tarafından geçip öbür tarafına gitmeye müsaade var mı?..”

Çünkü beşerin tâkati değil öyle, semâlar boş gibi görünüyor ama melek dolu, vazifeli dolu, öyle gidiş-geliş de müsaadeye tâbi.

“—Kendisine izin oldu mu?”

“—Evet, izin oldu.”

O zaman, “Merhabâ!” diyerek melek, hürmet ve ta’zim ile geçişe müsaade etti, geçişi sağladı.

Nasıl bir kapıysa, nasıl bir imkânsa Efendimiz'e mâlum, kendisi ayne'l-yakîn müşahade etti, yaşadı. Kapıları böyle böyle geçti. Semânın kapıları vardır.

Bazı kulların ibadetleri yapılır yapılır da muhterem kardeşlerim, bu ibadetleri melekler alırlar ellerinde, dergâh-ı izzete doğru götürmek isterken melekler durdurur onları,

“—Dur! Nereye gidiyorsun, nedir elindeki?..”

“—İşte falanca insanın kıldığı namaz, çektiği tesbih, tuttuğu oruç...” filân.

“—Git! Geri dön! Bu ibadeti o herifin yüzüne patlat, çarp yüzüne onun! Çünkü o kibirli insandır, Allah kibirinin ibadetini kabul etmez. Döndür geriye!” der.

Böyle çeşitli kusurlardan dolayı, ibadetlerin bile yukarıya çıkmama ihtimali vardır. İbadetlerin bile, yapılmış olan ibadetin bile yukarıya çıkmama ihtimali vardır muhterem kardeşlerim! Yâni gökyüzünün esrârı vardır, semâların esrârı vardır. Allah'ın sevgili kulu Muhammed-i Mustafâ'sının bile sorguya çekilip de, müsaadeyle geçtiği yerlerdir.

Her ibadet yukarı çıkmaz. Her dua kabul olmaz. Amma gecenin bu yarısı, üçte biri, üçte ikisi geçtikten sonra, Allah CC semânın kapılarını kendisi açtırıyor. Semânın kapıları açılıyor ve Allah-u Teâlâ Hazretleri, kendisi kullarına tâlib oluyor:

“—Ey kullarım! Yok mu benden bir şey iseyen? Haydi istesin, istediğini vereceğim!” diyor.

Onun için, o vakit aşık-ı sâdıkların, ariflerin, evliyaullahın uyanık durduğu zamandır. Allah'ın o hitabı zamanında, o hitab zamanında Rabbü'l-âlemîn'in huzurunda, "Ben varım yâ Rabbi, benim ihtiyacım var, benim talebim var, ben istiyorum, ben niyaz ediyorum!.." diyebilmek için o vakitte uyanık olun!..

Onun için biraz uyuyun! Uyku da sünnettir. Uyku da ibadettir. Onun için, eve gittiğiniz zaman taze abdest alırsınız, iki rekât / dört rekât namaz kılıp, dualar edip sağ yanınıza yatarsınız. Neden?.. "Niyet ettim uykuya ama, ibadete kuvvet bulayım diye." Uyuyorsun ama, ibadet için uyuyorsun. Çünkü uyumasan ibadeti keyifli yapamazsın. Şuurlu yapamazsın. Uykun gelir, uyku bastırır. "İmam ne demişti?" Unutur.

Şimdi, imam kardeşlerimiz sabahları burada aşir okuyorlar. Bir cüz bitiriyorlar. Ondan sonra, tabii, bir cüzü okumak yorar insanın zihnini, ondan sonra işrağa kadar bekliyorlar, bazen gözleri kapanıyor, bazen sesleri yavaşlıyor; ondan sonra kendilerine geliyorlar. Çünkü dayanamıyor insan.

Demek ki ibadet yapabilmek için yatmak da ibadettir. "Yatacağım, kuvvet bulacağım, ibadeti neşe ile, şevk ile yapacağım, daha güzel yapacağım." diye düşünmek. O da güzeldir.

Muhterem kardeşlerim, evinize gittiğiniz zaman abdest alırsınız, dört rekât namaz kılarırsınız, sağ yanınıza, dualar edip abdestlice yatarsınız. Hocamız, kendi kız kardeşi halamıza tavsiye etmiş ki:

“—Eline tesbihi alırsın yüz tane de *Kul huva’llàhu ehad*’i okursun besmelesiyle, öyle yatarsın.” diye tavsiye etmiş.

Tabii *Kul huva’llàhu ehad* çok sevaplı bir sûredir. Kur’an-ı Kerim’in üçte birini okumuş gibi sevap kazanır insan, bir *Kul huva’llàh* okudu mu... Onun için, yüz *Kul huva’llàh* okuyuverin, ondan sonra abdestli olarak yatın! Saatinizi kurun, evdekilere tenbih edin: “Ben ikide, ikibuçukta kalkacağım, aman!” deyin, mutlaka kalkın.

Zaten niyet etti mi, Allah insanın vücudunu çalar saat gibi yaratmış. İkiyi on geçe kalkacağım diye niyet etseniz, dua etseniz ikiyi on geçe kalkarsınız, ikiyi on bir geçe değil, dokuz geçe değil... Hayret edilecek esrarengiz bir vücut bu. Yâni, o saati nereden biliyor. Saati olmasa insan, denenmiş bir şeydir, istediği saatte Allah kaldırıyor. Yâni ikiyi on geçe, on üç geçe, on beş geçede kalkıyorsun. Yeter ki ihlâs ile güzelce niyet et.

اللَّهُمَّ أَيِّقِظْنِي فِي أَحَبِّ السَّاعَةِ إِلَيْكَ،
وَاسْتَعْمِلْنِي

بِأَحَبِّ الْأَعْمَالِ لَدَيْكَ.

(*Allàhümme eykıznî fî ehabbi’s-sâati* ileyke, *ve’sta’milnî biehabbi’l-a’mâli ledeyke*) “Yâ Rabbi beni senin en sevdiğin, en sevgili zamanda kaldır, senin en sevdiğin ibadeti yapmaya beni muvaffak eyle!” diye, böyle dua edin, öyle yatın!

Kul huva'llàh, Kul eüzü bi-rabbi'l-felak, Kul eüzü bi-rabbi'nnâs okursanız, şeytanın şerrinden korunursunuz. Abdestli yatarsanız, şeytan yanınıza gelemez. Şeytan yanınıza gelemeyince de, boynunuza bastırıp da sizi uykuya daldırıp da, o güzel vakitte kalkmaktan alıkoyamaz. Çünkü yanınıza sokulamaz. Etrafınıza melekler dolar, hûri kızları çevreler izdihamlı bir şekilde. Şeytan onların arasından yanınıza gelemez.

Onun için her gün abdestli yatmaya çok dikkat edin! Yatarken abdestli yatmaya çok dikkat edin! Okuyabilerseniz, yüz *Kul huva'llah* okuyarak yatın! Dört rekât namaz kılıp böyle abdestli yatmaya dikkat edin! İkide, iki buçukta kalktınız; abdest alırsınız, teheccüd namazı kılırsınız, Efendimiz'in sünnetidir teheccüd namazı kılmak. İki rekât, dört rekât, altı rekât, sekiz rekât, on rekât, on iki rekât, yirmi rekât... neyse kılırsınız. Kaza namazlarınız varsa, onları ödersiniz.

Seher vakti tevbe ve istiğfar zamanıdır. “Affet yâ Rabbi! Estağfiru'llàh yâ Rabbi!” dersiniz. Rasûlüllah SAS Efendimiz günde yüz defa şöyle dediği bildiriliyor:⁸

⁸ Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.217, no:619; Hz. Aişe RA'dan. Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.31, no:9932; Sahabeden bir şahıstan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.312, no:1295; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.261, no:3804; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.416, no:13532; Begavî, *Şerhü'sSünneh*, c.II, s.413; Beyhakî, *Deavâtü'l-Kebîr*, c.I, s.107, no:144; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan. Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.267, no:3241; Büreyde el-Eslemî RA'dan.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَتُبْ عَلَيَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ

الرَّحِيمُ

(بخ. في الأدب المفرد عن عائشة)

(*Allahümma'ğfirlî*) “Yâ Rabbi beni mağfired eyle, (ve tûb aleyyye) ve bana teveccüh eyle; (*inneke ente't-tevvâbü'r-rahîm*) çünkü sen çok teveccühkârsın, tevbeleri kabul edicisin, çok merhametlisin!” Sabahleyin yüz defa böyle dermiş Efendimiz Hû diyor diye dervişleri ayıplayanların kulakları çınlasın! SAS Efendimiz'i de mi ayıplayacaklar? Yüz defa *Estağfiru'llâh* dermiş, yüz defa böyle dermiş, nice böyle tesbihat tavsiye eylemiş.

وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ

(آل عمران: ١٧)

(*Ve'l-müstağfirîne bi'l-eshâr*) “Seher vakitlerinde tevbe ve istiğfar edenler.” (Âl-i İmran, 3/17) buyruluyor. O vaktin şânı tevbe ve istiğfar eylemektir.

Onun için, “Affet yâ Rabbi, bağışla yâ Rabbi! Sana lâyük kulluk edemedim yâ Rabbi, günahlara daldım, battım, yüzüm kara, elim boş, suçum çok... Benim hâlim ne olacak yâ Rabbi? Şimdi ben bu halde gidersem mahvolacağım, beni kim kurtaracak yâ Rabbi?.. Sen kurtarmazsan ben ne olurum yâ Rabbi?! Sen affedersen kurtulurum.

Affetmez de kapından kovarsan ben hangi kapıya gideyim yâ Rabbi?!.” diye ağlarsınız. Ağlayın, isteyin, yalvarın...

Gözyaşının kıymetine nihayet yok muhterem kardeşlerim. Gözyaşı döken mü’mine cehennem dermiş ki:

“—Benim uzağımda dur, yaklaşma yanıma! Senin gözyaşların ateşimi söndürecek.” dermiş.

Çünkü, Allah korkusundan ağlayan göze cehennem ateşi yok. Allah korkusundan ağlayan göze cehennem ateşi yok.

Tabii insan başkasından da utanır ağlmaya. Utanıyor, birbirinden çekiniyor, sakınıyor. Ama geceleyin kimse görmüyor. Işığı da yakmayın! Karanlıkta seccadenizde gözyaşı dökün! Deyin ki:

“—Affet yâ Rabbi! Çok suçluyum, çok kusurluyum, çok hatalıyım, düzelmek istedikçe hata işliyorum, kalp kırıyorum. Haramlardan kurtulmak istedikçe kurtulamıyorum. Rızkımı helâlinden kazanma işinde, gönlümü tam böyle tatmin edecek bir yolu hâlâ bulamadım. Yâ Rabbi, sen bana helâl rızık nasib et!.. Şu gönlümden şu dünya sevgisini çıkart, hırsı tamahı çıkart... Senin rızan için her şeyi yapabilecek hâle beni getir... Günahlardan temizle, ayıplardan kurtar, kötü huyları içimden at, iyi huyları içime doldur... Kini bıraktır, ücubu bıraktır, tembelliği bıraktır, şuarsuzluğu bıraktır... Dünyaya meyli bıraktır, ahirete rağbetimi arttır!..” diye ne dualar edeceksiniz, ilticâ edersiniz, yalvarırsınız.

Allah-u Teâlâ Hazretleri tevbe eden kulun tevbesini kabul eder. Tevbe ve istiğfar etti mi, insanda günah kalmaz.

Ama bir gecede olmaz bu iş... Yâni bir gecede olmaz, birden olmaz muhterem kardeşlerim. Neden?.. Demin söyledim, yediğin haramın tesiri kırk gün devam ediyor da ondan! Birden olmaz. Hiç olmazsa, kırk gün devam etmen lâzım! Amma Allah'ın lütfu o kadar çoktur ki, sen bir gün, iki gün derken, başlarsın ışıkları görmeye, pırıltıları görmeye... Allah'ın lütfunu hissedersin, duymaya başlarsın. Günahkârken bile, Allah senin duanı daha henüz kabul etme haline gelmediğin zamanda bile, hissedersin, kokusunu duymaya başlarsın cennetin...

O bakımdan tevbe ve istiğfar edersiniz. İnsanın kendisine dua etmesi olur, hakkıdır. Kendisine, geçmişine, geleceğine, anasına, babasına, dünyasına, ahiretine dua eder.

Amma, bir müslüman kardeşi için dua ederse; bu ince bir zerafettir, güzel bir haldir, has müslümanlara mahsus bir durumdur. Allah en çabuk, müslümanın müslüman kardeşi için yaptığı duayı kabul eder.

Sen duanın kabul olmasını istiyorsun:

“—İcabet et yâ Rabbi, kabul eyle yâ Rabbi, eksik de olsa kabul et!” diyoruz, hani söylüyoruz.

Duanın kabul olmasının şartlarını da araştırmamız lâzım! En kestirme güzel şartlarından birisi, kardeşlerine dua edersin, müslüman kardeşlerine, Ümmet-i Muhammed'e dua edersin. Allah seni de mağfiret eder.

İsmini söyleyerek problemini bildiğin arkadaşlarına dua et:

“—Filânca kardeşimin çocuğu hasta, kurtar yâ Rabbi! Falanca kardeşim kumara alıştı, tevbe ettir yâ Rabbi! Filânca kardeşimin şu kötü huyu var, kurtar yâ Rabbi!..” filân diye böyle ismen sevdiğiniz insanlara, yakınlarınıza dua edin!

“—Filânca kardeşim namaza bir türlü başlamadı. Yâ Rabbi, hatasını göster, namaza başlattır yâ Rabbi! Günahlardan elini çektir yâ Rabbi! İyi insan ama hâlâ toparlayamadı. Benim üzerimde iyiliği çoktur ama işte yazık, maalesef kötü yolda devam ediyor...”

Onun için dua ediverirsiniz. Başucunuzda bir melek âmin der: (*Âmîn ve leke mislühû*) “Sen ona dua ettiğin gibi Allah da sana o istediğin şeyin mislini sana ihsan etsin!” diye, melek de sana dua eder. Sen bu sefer kendi kendine dua etmekten yükselmiş oluyorsun, meleklerin kendisine dua ettiği kimse haline gelmiş oluyorsun. Onun için müslüman kardeşlerinizi duadan unutmayın!..

Müslüman kardeşlerimiz; kimisi Rusya’nın zulmü altında, kimisi Bulgaristan’da, kimisi Yugoslavya’da, kimisi Irak’da, kimisi Suriye’de, kimisi Mısır’da, kimisi Cezayir’de... Yâni hepsi mazlum.

Bak buraya yazmışız, eski senelerde, bir kandil gecesinde: “Bulgaristan’daki kardeşlerimizi unutmayalım, dua edelim!” diye yazmışız, muhterem kardeşlerim. Bak duaları Allah nasıl kabul ediyor, görün: Bak, aradan seneler geçiyor,

hiç ümit etmiyor insan ama, Bulgaristan'daki durum o seneki gibi değil. El-hamdü lillâh, bir yumuşama var. Yugoslavya'da bilmiyorum durumu ama, Rusya'daki durumu gittik kendimiz gördük, bir yumuşama var...

Onun için ümmet-i Muhammed'e dua edin. Ümmet-i Muhammed'in derdi çok, dertlisi çok, hastası çok, geri kalmış, yoksul, fakir... Hainler geliyorlar, meselâ Rusya bütün atom denemelerini Kazakistan'da yapmış. Kazakistan'da yapmış, patlatmış atom bombasını. Bizim müslüman kardeşlerimizi kırmış radyasyondan. Adam sakat doğuyor, kısırlaşıyor, çocuğu ölüyor... Bilmiyor "İşte öldü, Allah rahmet eylesin." diyor ama, hain orada atom bombası denemesi yaptı, radyasyon yayılıyor; ötekiler bilgisiz, işten haberi yok.

Yâni biz adam olacağız da, sizler adam olacaksınız da, her bakımdan güçlü kuvvetli olacaksınız, daha yardım edeceğimiz çok müslüman kardeşlerimiz var. Hepsi bize ağabey diyor. Hepsi bizden meded umuyor. Hakikaten biz biraz paçayı kurtarmış durumdayız. Onlar sıkıntıda.

Kafkasya'da iki adımda bir lisan değişiyor. Aynı memleketin içinde dokuz tane, on tane lisan var. Müslüman. Bunların birleşmesi lâzım! Birlik ve beraberlik içinde olması lâzım! Dünya üstündeki müslümanların birleşmesi lâzım. Amerika'nın en çok korktuğu müslümanların birleşmesiymiş. Fesübhâna'llâh! Yâni, bizim hakkımızdaki kararı Amerika mı verecek?.. Yâni biz kendi kendimize, kendi istediğimiz şeyi yapamayacak

mıyız? O müsaade etmezse olmayacak mı?.. Onlar bizim eski düşmanlarımız. Haçlı... Karşımızda olan düşmanlar. Dedelerimiz onları yendiler. Memleketlerimizi tâ onların nerelerine kadar genişlettiler. Biz şimdi onların emrinden çıkacak, bir güç kuvvet bile bulmuyoruz. Dua edelim de, Allah bizi kuvvetlendirsin... Allah bize tekrar izzet nasib etsin... Allah bize tekrar nusret nasib etsin...

Ümmet-i Muhammed'e duayı eksik etmeyin! Yâni, duanın en faziletlisi hangisidir, en kıymetlisi hangisidir? Peygamber SAS Efendimiz hadis-i şerifinde buyurmuş ki:⁹

مَا مِنْ دُعَاءٍ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ مِنْ أَنْ يَقُولَ الْعَبْدُ:
اللَّهُمَّ ارْحَمْ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ رَحْمَةً عَامَةً

(قط. خط. والديلمي عن أبي هريرة)

RE. 381/7 (*Mâ min duâin ehabbü ila'llâhi min en yekûle'labdü*) “Duaların en makbulü, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne kulun duasının en sevgilisi, (*Allâhümme'rham ümmete muhammedin rahmeten àmmeh*) ‘Yâ Rabbi, Ümmet-i Muhammed'e geniş bir bağışlama ile, umûmî bir merhamet ile merhamet eyle!’ demesidir.”

⁹ Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VI, s.157; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.313, no:1142; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.III, s.442, no:1725; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.46, no:6146; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.350, no:952; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.75; Zehebî, *Mîzânü'l-İ'tidal*, c.II, s.597, no:5001; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.116, no:3212 ve s.287, no:3702; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIX; s.154, no:20448.

Duanın en kıymetlisi budur. Neden? Herkesin iyiliğini istiyorsun, iyiliğini istediğin insanlar kadar sana iyilik teveccüh ediyor.

Sadece istemek yeter mi? Hayır! Mesleğinizi, hayatınızı, bilginizi, paranızı, pulunuzu, ticaretinizi, hayrınızı, hasenatınızı da onların iyiliğine yönelteceksiniz. Zekâtları getireceksiniz, götüreceğiz Özbekistan'a, Kazakistan'a, Kafkasya'ya, Azerbeycan'a, falancaya filâncaya... Çağıracağız onların çocuklarını, burada öğreteceğiz dinlerini, diyanetlerini; göndereceğiz memleketlerine... Buradaki doktor kardeşlerimize diyeceğiz ki:

“—Gidin oralarda, şu şu hizmetleri yapın!”

Yâni yapılacak işler, hizmetleri de yalnız dua değil, elimizden geldiği her şekilde inşâallah... Hayatınızı öyle plânlayın ki, hayatınız Ümmet-i Muhammed'e faideli olsun.

Yalnız siz yiyorsunuz, yalnız siz yaşıyorsunuz, yalnız siz mutlusunuz, yalnız siz rahatsınız... Ötekiler aç, bîlâç, perişan, yoksul, hasta, esir, ezilmiş, mazlum, mağdur, aldatılıyor, kandırılıyor, sömürülüyor... E siz burada rahatsınız. Olur mu?.. “Komşusu açken tok uyuyan iyi müslüman olmuyor. “Bizden değildir.” diyor Peygamber Efendimiz. Yâni makbul bir müslüman saymıyor.

Onun için böyle kocaman bir gönlünüz olacak, yüreğiniz olacak. Bütün müslümanların iyiliğini isteyeceksiniz. Sadece istemekle kalmayacaksınız, mesleğinizi ona yönelteceksiniz, çalışmanızı ona yönelteceksiniz. İşinizi ona döndürecek-

siniz. Hayrınızı, hasenâtınızı o tarafa döndüre-
ceksiniz. Elle tutulur bir hayrınız, bir faydanız
olacak yâni. Diyeceksiniz ki:

“—Yâ Rabbi, sen benim vücudumu, varlığımı,
imkânımı, müktesebâtımı, aklımı, fikrimi, ilmi-
mi, irfanımı, tecrübemi Ümmet-i Muhammed’e
faideli olmakta kullanmama yardım eyle...
Bunu bana nasib eyle... Ümmet-i Muhammed’e
faydalı olayım yâ Rabbi! Faydalı işler yapmış
olarak öleyim...” diye dua edin.

Çünkü insanların en hayırlısı, müslümanlara
faydası en çok dokunanıdır. Faydası az dokuna-
nın hayırlılık derecesi azdır. Faydası çok doku-
nanın, hayırlılık derecesi daha fazladır.

İnsanlara en büyük fayda, onların dindarlıkla-
rını kuvvetlendirmektir, imanlarını kuvvetlen-
dirmektir. Yâni, insana çorba içirmek, pilav
yedirmek önemli değil. Sırtına bir şey giydir-
mek önemli değil. İnsan mü’min olarak açlıktan
ölebilir, şehid olur. İnsan mü’min olarak üşür,
donar, gene cennete girer; bir şey değil... Ama
kâfir olursa, samur kürkleri içinde ölse, cehen-
neme gideceği için, felâkettir. O bakımdan
Ümmet-i Muhammed’in evlâtlarının müslüman
kalmasına, müslüman yaşamasına, mü’minlerin
küfre düşmemesine, mü’minlerin zürriyetleri-
nin kâfirlerin eline geçmemesine çalışacaksınız,
gayret edeceksiniz!

Adam Avrupa’dan, Amerika’dan buraya, yoksul
çocukları bakıp yetiştirecekleri misyoner köyü
kurmak için geliyor, çalışmaya girişiyor. Biz,
Orta Asya’daki müslüman kardeşlerimiz bizden

din adamı istiyorlar:

“—Adam gönderin bize, dindarlığı öğrenmek istiyoruz, Kur’an öğrenmek istiyoruz, Peygamber Efendimiz’in sünnetini öğrenmek istiyoruz!..” diyorlar.

Gönderemezsek vebâl bize gelir. İstiyor işte adam. Nasıl göndereceğiz?..

“—Hadi kardeşim, hocam, sen git filânca yere, Türkmenistan’a, Aşkabat’ta fıkıh öğret!..”

Diyecek ki:

“—Ben orada ne yiyeceğim, ne içeceğim? Kim verecek benim paramı? Buradaki çocuklarıma kim bakacak?..”

Hemen para çıkıyor karşımıza. Onun için mü’minler birleşecek. Paralarını birleştirecek, hayırlarını birleştirecek. Nereye ne yardım yapılması gerektiğini hocalarına soracak: “Hocam, nasıl ne yapmamız gerekiyor?” diye. Ümmet-i Muhammed’in sıhhat u selâmeti için, mü’minlerin evlâdlarının mü’min kalması için, İslâm diyarlarına küfrün gelmemesi için, ezanların susmaması için, camilerin boynu bükük, mahzun, mahrum kalmaması için çalışacağız. En kıymetli çalışma bu, yâni dine çalışmak, dinin gelişmesine çalışmak...

Ötekiler sonradan olur. Sen din yolunda çalışırsan, Allah ötekileri ihsan eder. Gökten yağdırır, bereket verir, yerden bitirir. Olmadık bir yerden bakarsın, petrol damarı buldurur, elmas damarı buldurur, gene seni zengin eder. Sen onun yolunda gidersen, maddeni de,

mânânı da, dünyanı da, ahiretini de ma'mur eder; mes'ud eder, bahtiyar eder.

Onun için muhterem kardeşlerim, gece kalktınız, abdest aldınız, tevbe istiğfar ettiniz, teheccüd namazı kıldınız, duaya başladınız. Kendinize de dua edeceksiniz, evlâdlarınıza da dua edeceksiniz, Ümmet-i Muhammed'e de dua edeceksiniz. Sadece dua etmekle kalmayacaksınız, "Ben bu işlerin olması için neler yapabilirim?" diye düşüneceksiniz. Düşünmek de ibadettir. "Yarımdan tezi yok, inşaallah şu hayrı yaparım, bu hayrı yaparım..." diye karar vereceksiniz. Mü'minin niyeti amelinden daha hayırlıdır. "İnşâallah şu işi yapacağım, inşâallah bu işi yapacağım..." dersiniz. Hepsi hayırdır, sevaptır.

Ramazan yaklaşıyor. Tabii Ramazan'da yapılan hayırlar, sevabı çok daha fazla oluyor. Şimdiden hayırlarınızı hazırlayın, Ümmet-i Muhammed'e faydalı olmanın yollarını, çarelerini düşünün, taşın. Güzelce hocalarımızla konuşun, istişare edin. Ümmet-i Muhammed'in yükselmesi için, birleşmesi için, evlâtlarının has müslümanlar olması için, esir kardeşlerimizin kurtulması için, şaşırmış kardeşlerimizin doğru yola gelmesi için, hidayet bulması için, ilmin, irfanın tekrar yayılması için elbirliğiyle inşallah gayretleri de bundan ileriki günlerde de elbirliğiyle yapalım!

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi her türlü hayırları yapmaya vesile eylesin... Varlıklarımızı, imkânlarımızı kendi yolunda kullanmak şerefine bizleri nâil eylesin... Sevdiği kul olarak yaşayıp, sevdiği işleri yapıp, huzuruna sevdiği, razı

olduğu bir kul olarak varmayı nasib eylesin... Şimdi biz böyle camimizde kandil günlerinde ne yaparız?.. Her zaman yaptığımız gibi, hatm-i hacegânımızı, zikrimizi yaparız. Ondan sonra o gece neler yapılacağını konuşuruz. Ondan sonra kalkarız, birbirimizle musafaha ederiz. Bir müslüman, bir müslümanın elini tutar da musafaha ederse, kuru ağacın yaprakları son baharda döküldüğü gibi, günahları dökülür. Bir müslüman bir müslümanın yüzüne tebessüm ederek bakarsa, sadaka sevabına nâil olur:¹⁰

تَبَسُّمُكَ فِي وَجْهِ أَخِيكَ لَكَ صَدَقَةٌ

(ت. عن ابى ذر)

(*Tebessümüke fî vechi ahîke leke sadakatün*)
“Kardeşinin yüzüne mütebessim bakman bile, senin için sadakadır.” buyruluyor. Peygamber Efendimiz’in şu hadis-i şerifini de hiç unutmayın! Buyuruyor ki:¹¹

¹⁰ Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.213, no:1879; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.287, no:529; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.220, no:3377; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.183, no:8342; Bezzâr, *Müsned*, c.II, no:108, no:4070; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.307, no:891; Taberânî, *Mekârimü'l-Ahlâk*, c.I, s.26, no:20; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.70, no:2396; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.275; Ebû Zerr-i Gıfârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.410, no:16305; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.202, no:10571.

¹¹ Müslim, *Sahih*, c.I, s.74, no:54; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.350, no:5193; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.52, no:2688; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.26, no:68; Ahmed ibni Hanbel, *Müsned*, c.II, s.391, no:9073; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.471, no:236; Ebû Hüreyre RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XXII, s.393, no:25151.

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَا تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى
تُؤْمِنُوا، وَلَا تَحَابُّوا

حَتَّى تَحَابُّوا

(حم. م. د. ت. ه. ح. ب. عن ابى هريرة)

RE. 456/11 (*Ve'llezî nefsî bi-yedihî*) “Canım kudreti elinde olan Allah’a yeminler olsun, and olsun ki; (*lâ tedhulûne’l-cennete hattâ tü’minû*) mü’min olmadıkça cennete giremeyeceksiniz! Ancak mü’min olursanız, cennete girebilirsiniz. (*Ve lâ tü’minû hattâ tehâbbû*) Yine yeminler olsun ki, birbirlerinizi sevmedikçe de cennete girmek için gerekli olan iman seviyesine ulaşamazsınız, mü’min olamazsınız.”

Yâni arkasından öyle söylenince demek ki cennete girmenin şartı, mü’minlerin birbirlerini sevmesi olmuş oluyor. O bakımdan birbirlerinize muhabbet edin! Birbirlerinizin müslüman olarak kardeşi olduğunuzu hiç aklınızdan çıkartmayın.

Bir müslümanın bir müslümana üç günden ziyade dargın kalması haramdır, revâ değildir, yasaktır, günahdır, Allah’ın razı gelmediği bir şeydir. Dargınlığı devam ettiren cezâyı, belâyı üstüne toplar. Dargınlıktan vazgeçmeye razı olan, elini uzatan kurtulur. Ötekisi helâk olur.

“O bakımdan, Aziz ve muhterem kardeşlerim, aranızı düzeltin! Aralarınızı düzeltin! Yekvücut, sapasağlam, kuvvetli müslümanlar olun, müslüman camia olun!

El-hamdü lillâh, Türkiyemize çok daha hayırlı hizmetler nasib olacak gibi görünüyor. Ona şimdiden kendinizi hazırlayın, ailenizi hazırlayın, evlâtlarınızı hazırlayın!..

Bazı kardeşlerimiz hatim indirmişler, Yâsinler okumuşlar. Allah-u Teâlâ Hazretleri onların ibadetlerini de kabul eylesin... Onların geçmişlerine de, bizim geçmişlerimize de cümleten rahmeylesin... Dünyanın ve ahiretin sevaplarına, hayırlarına onları da, bizleri de nâil eylesin... Muradlarımıza vâsıl eyleyip, iki cihanda cümlemizi aziz ve bahtiyar eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
09. 01. 1992 - İskenderpaşa Camii

[Bütün MÜBAREK GÜN VE GECELER
sohbetlerine PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.](#)

